

- ישא מדברותיך — אמרו אל האל יתברך: ישא אלינו משה את מדברותיך, שהם התורה שציוונו לנו, שהיא ל"מורשה לקהלת יעקב" — מקובלת לנו ולבנינו למורשה.
1. מי הם "העמים" לפי כל הפירושים הנ"ל? סדרם לקבוצות!
 2. מקובלנו מפי מפרשי רש"י, שאין רש"י מביא פירוש שני (דבר אחר) אלא אם כן לא הניח הראשון את דעתו.
- הסבר מהי החולשה בפירושו הראשון של רש"י, שהצריכה אותו לפרש פירוש שני ומה תיקן בפירושו השני?
3. מה ראה רש"י — בפירושו השני — להוסיף לפסוק ב' שלש תיבות "אחזנה ולא נעזבנה" — מה תיקן בזה?
 4. לכאורה קרובים דברי אברבנאל ודברי רש"י בדבר אחד, אלא שיש הבדל ביניהם. מהו ההבדל?
 5. במה שונה ספורנו מכל שאר הפירושים?
- ה. פסוק ה' — ויהי בישראל מלך.
- רש"י ד"ה ויהי: הקדוש-ברוך-הוא. בישראל מלך — תמיד עול מלכותו עליהם.
- ראב"ע ד"ה מלך: הוא משה ששמעו ראשי עם התורה מפורשת מפיו, והטעם כי הוא היה כמלך, והתאספו אליו ראשי השבטים. ויחזק זה הפירוש שאמר הכתוב, כי התורה נתנה לכהנים, שהם לפי דעתו "כל קדושי בידך" ואל כל זקני ישראל — זהו בהתאסוף ראשי עם...
- ויאמר ר' יהודה הלוי ז"ל, כי המלך רמו לתורה, וכן היה מפרש (שופטים יח, א) "בימים ההם אין מלך בישראל".
1. מי הוא ה"מלך" לדעת כל אחד משלשת הפרשנים?
 2. הסבר, כיצד אין המלה "ויהי" שבראש הפסוק סותרת את פירושו של ר' יהודה הלוי וכיצד אפשר להתאימה לפירושו?
- (ועי' בראשית לט, ה)
1. עוד לפסוק ה'. — ויהי בישראל מלך בהתאסוף ראשי עם יחד שבטי ישראל.
- ספרי ה': כשישראל שוחים בעצה אחת מלמטה — שמו הגדול משתבח למעלה, שנאמר: "ויהי בישראל מלך" אימתי? בהתאסוף ראשי עם. "יחד שבטי ישראל" — כשהם עשויים אגודה אחת ולא כשהם עשויים אגודות אגודות.
- הסבר את הרעיון הכלול בדברי ספרי אלה!
2. שאלת סיכום
- הסבר מהו תפקידם של חמשת הפסוקים הראשונים ב'—ה' בראש הפרשה הזאת ומה הקשר שבינם לבין הברכות?